

รายวิชา

หลักกฎหมายมหาชน

LW 1101

อ.ทศพร มุรรัตน์

สำนักวิชากฎหมาย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

บทที่ 1

ลักษณะกฏหมายทั่วไป

ความหมายของกฎหมาย

- **กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์**

กฎหมาย คือ คำสั่งของผู้ปกครองว่าการ
แผ่นดินต่อราษฎรทั้งหลาย เมื่อไม่ทำตามแล้วตาม
ธรรมดาต้องมีโทษ

ลักษณะของกฎหมาย

1. กฎหมายต้องมีลักษณะเป็นกฎเกณฑ์
2. กฎหมายต้องกำหนดความประพฤติของบุคคล
3. กฎหมายต้องมีสภาพบังคับ (โทษ)
4. กฎหมายต้องมีกระบวนการทางกฎหมายที่
แน่นอน

ระบบกฎหมายของโลก

- 1. ระบบกฎหมายโรมานอ – เยอรมันนิก
(Romano Germanic Law)**
- 2. ระบบกฎหมายคอมมอน ลอว์
(Common Law)**
- 3. ระบบกฎหมายสังคมนิยม (Socialist Law)**
- 4. ระบบกฎหมายศาสนาและประเพณีนิยม
(Religious and Traditional Law)**

บทที่ 2

ลักษณะกฏหมายมหาชน

ความหมายของกฎหมายมหาชน

อัลเปียน (ULPIAN) (ค.ศ.170-228) “กฎหมายมหาชน ได้แก่ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสาธารณรัฐโรมันส่วนกฎหมายเอกชนนั้น ได้แก่ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ของเอกชนแต่ละคน”

กฎหมายมหาชน คือ กฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่าง หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกันเอง และเป็นกฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่าง หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐกับราษฎร ในฐานะที่ รัฐ หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นฝ่ายปกครองราษฎรและมีเอกสิทธิ์เหนือกว่าราษฎร

ลักษณะเฉพาะของกฎหมายมหาชน

- 1. เป็นกฎหมายที่มีนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา
ตามกฎหมายมหาชนเข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ**
- 2. เป็นกฎหมายที่มีเพื่อประโยชน์สาธารณะ**
- 3. เป็นกฎหมายที่สร้างนิติสัมพันธ์ที่ไม่เสมอภาค**

ความแตกต่างของกฎหมายมหาชนกับกฎหมายเอกชน

1. ความแตกต่างขององค์กรหรือบุคคลที่เข้าไปมี
นิติสัมพันธ์
2. ความแตกต่างทางด้านความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์
3. ความแตกต่างทางด้านรูปแบบของการมีนิติสัมพันธ์
4. ความแตกต่างทางด้านนิติวิธีทางกฎหมาย
5. ความแตกต่างในเรื่องระบบการพิจารณาคดี

การแบ่งแยกสาขาวิชาของกฎหมายมหาชน

1. กฎหมายมหาชนภายในประเทศ ได้แก่

กฎหมายรัฐธรรมนูญ

กฎหมายปกครอง

กฎหมายการคลังและภาษีอากร

2. กฎหมายมหาชนภายนอกประเทศ ได้แก่

กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง

บทที่ 3

พัฒนาการกฎหมายมหาชน

พัฒนาการกฎหมายมหาชนใน ระบบกฎหมายซีวิล ลอว์ (Civil Law)

1. ยุคสมัยโบราณ
2. ยุคสมัยกลาง
3. ยุคสมัยใหม่
4. ยุคสมัยปฏิวัติใหญ่ในฝรั่งเศส

พัฒนาการของกฎหมายมหาชนใน ระบบกฎหมายคอมมอน ลอว์

1. ยุคแองโกลแซกซอน
2. ยุคสมัยการก่อตั้งกฎหมายคอมมอนลอว์
3. ยุคสมัยแห่งการแข่งขันระหว่าง
กฎหมายคอมมอนลอว์ กับ หลักอิควิตี
4. ยุคสมัยใหม่

พัฒนาการของกฎหมายมหาชนในประเทศไทย

1. ยุคสมัยกรุงสุโขทัย

2. ยุคสมัยกรุงศรีอยุธยา

**3. ยุคสมัยกรุงธนบุรีและกรุงรัตนโกสินทร์
ตอนต้น**

4. ยุคสมัยปัจจุบัน

บทที่ 4

พื้นฐานกฎหมายรัฐธรรมนูญ

ความหมายกฎหมายรัฐธรรมนูญ

- ศาสตราจารย์ ดร.หยุด แสงอุทัย

“กฎหมายรัฐธรรมนูญ หมายถึง กฎหมายที่กำหนดระเบียบแห่งอำนาจสูงสุดในรัฐและความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจเหล่านี้ต่อกันและกัน จะเห็นได้ว่า “รัฐธรรมนูญ” ตามความหมายในการกฎหมายนี้ย่อมจะกล่าวถึงเจ้าของอำนาจสูงสุด ผู้ใช้อำนาจสูงสุด การแบ่งแยกอำนาจ และความสัมพันธ์ ระหว่างอำนาจสูงสุดในเหล่านี้ต่อกันและกัน”

ประเภทของรัฐธรรมนูญ

1. การแบ่งแยกตามรูปแบบหรือระบอบการปกครอง
2. การแบ่งแยกตามรูปแบบของรัฐ
3. การแบ่งแยกตามวิธีการบัญญัติ
4. การแบ่งแยกตามวิธีการแก้ไข
5. การแบ่งแยกตามกำหนดเวลาในการใช้
6. การแบ่งแยกตามลักษณะของฝ่ายนิติบัญญัติ
7. การแบ่งแยกตามลักษณะของฝ่ายบริหาร
8. การแบ่งแยกตามลักษณะของฝ่ายตุลาการ

อำนาจการจับให้มึรัฐธรรมนุญ

หมายถึง อำนาจทางการเมืองของ
คณะบุคคลหรือบุคคลที่อยู่ในฐานะ
ออกคำสั่งให้มึรัฐธรรมนุญขึ้นได้
สำเร็จ

อำนาจการจัดให้มีรัฐธรรมนูญ

1. ประมุขของรัฐเป็นผู้จัดให้มีขึ้น
2. ผู้ก่อการปฏิวัติหรือรัฐประหารเป็นผู้จัดให้มี
3. ราชนครเป็นผู้จัดให้มี
4. ประมุขของรัฐ และราชนคร หรือ คณะบุคคล มีอำนาจร่วมกันจัดให้มีขึ้น
5. ผู้มีอำนาจจากองค์กรภายนอกในฐานะผู้มีอำนาจจัดให้มี

อำนาจในการจัดทำรัฐธรรมนูญ

หมายถึง ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจาก
รัฐอธิปไตย หรือผู้ที่มีอำนาจในการจัดให้มี
รัฐธรรมนูญ ให้พิจารณายกร่างบทบัญญัติ
แห่งรัฐธรรมนูญ

อำนาจในการจัดทำรัฐธรรมนูญ

1. โดยบุคคลคนเดียว
2. โดยคณะบุคคล
3. โดยสภานิติบัญญัติ
4. โดยสภาร่างรัฐธรรมนูญ

วัตถุประสงค์ของรัฐธรรมนูญ

- 1. รัฐธรรมนูญกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของรัฐ
ว่าเป็น “รัฐเดี่ยว” หรือ “รัฐรวม”**
- 2. รัฐธรรมนูญกำหนดรูปแบบการปกครองและ
รูปแบบรัฐบาลว่าเป็นในรูปแบบใด**
- 3. รัฐธรรมนูญกำหนดขอบเขตอำนาจรัฐ และกำหนด
หลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชน**

รัฐธรรมนูญฉบับที่ 18

- 1.ชื่อ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช **2550**
- 2.วันประกาศใช้ วันที่ **24** สิงหาคม **2550**
- 3.จำนวนมาตรา **309** มาตรา
- 4.ผู้มีอำนาจจัดทำ สภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) จำนวน **100** คน
- 5.รูปแบบของรัฐบาล ฝ่ายบริหาร คือ คณะรัฐมนตรี จำนวน **36** คน
ฝ่ายนิติบัญญัติ คือ รัฐสภา โดยมี 2 สภา ได้แก่
วุฒิสภา จำนวน **150** คน และ
สภาผู้แทนราษฎร จำนวน **480** คน

บทที่ 5

พื้นฐานกฎหมายปกครอง

ความหมาย “กฎหมายปกครอง”

ศาสตราจารย์ ดร.อมร จันทรมบูรณ์

“กฎหมายปกครองเป็นกฎหมายที่รัฐจัดระบบบริหารเพื่อจัดการบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนเป็นส่วนรวมขอบเขตของกฎหมายปกครองจึงกว้างขวางมากกว่ากฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญา กฎหมายปกครอง ได้แก่ พระราชบัญญัติและกฎหมายทุกฉบับที่กำหนด อำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ กฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ของรัฐวิสาหกิจ และ อำนาจหน้าที่ ของการปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ และเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบข้าราชการทุกประเภท ซึ่งรัฐเข้ามาบังคับตาม กฎหมายปกครองด้วยการบัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจในการออก คำสั่งอนุญาต ออกใบอนุญาต วินิจฉัยและสั่งการ รวมตลอดถึงการสั่งการที่ ออกมาในรูปของกฎข้อบังคับ”

ลักษณะของกฎหมายปกครอง

1. กฎหมายปกครองเป็นสาขาหนึ่งของกฎหมายมหาชน
2. กฎหมายปกครองเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบบริหารราชการของรัฐ
3. กฎหมายปกครองเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมของฝ่ายปกครองในการจัดทำบริการสาธารณะ
4. กฎหมายปกครองเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมการใช้อำนาจปกครองของรัฐ

ความหมายของการบริการสาธารณะ

ศาสตราจารย์ ดร.ประยูร กาญจนกุล

“บริการสาธารณะ หมายถึง กิจการที่อยู่ในความอำนาจการ หรือในความควบคุมของฝ่ายปกครองที่จัดทำเพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน และให้หมายความรวมถึง กิจการทุกประเภทที่จัดทำเพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน กล่าวคือ รวมทั้งราชการ งานขององค์การบริหาร ส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการจัดทำ โดยไม่ใช่วิธีดำเนินงานอย่างราชการ ตลอดจนกิจการเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ ซึ่งฝ่ายปกครองให้เอกชนไปทำแทนภายใต้การควบคุมของฝ่ายปกครองด้วย”

ลักษณะการบริการสาธารณะ

1. บริการสาธารณะเป็นกิจกรรมที่อยู่ในความ
อำนาจการหรือความควบคุมของฝ่ายปกครอง
2. บริการสาธารณะจะต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อ
สาธารณประโยชน์

ประเภทของบริการสาธารณะ

1. บริการสาธารณะทางปกครอง

2. บริการสาธารณะทาง

อุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม

หลักการสำคัญในการจัดการ

บริการสาธารณะ

- 1. หลักความเสมอภาค**
- 2. หลักความต่อเนื่อง**
- 3. หลักการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง**

การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของไทย

-พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

พ.ศ. 2534

1. ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง

2. ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค

3. ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง

- กระทรวง

- ทบวง

- กรม

ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค

1. จังหวัด

2. อำเภอ

3. กิ่งอำเภอ

4. ตำบล

5. หมู่บ้าน

ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)
2. เทศบาล
3. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)
4. กรุงเทพมหานคร
5. เมืองพัทยา

บทที่ 6

พื้นฐานกฎหมายการค้า
และภาษีอากร

ความหมายกฎหมายการคลัง

รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิ โชคเหมา

“กฎหมายการคลังเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการเงิน การคลัง วิธีการงบประมาณและระบบภาษีอากร ซึ่งองค์กรของรัฐอันได้แก่ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศโดยทั่วไปเรียกง่าย ๆ ว่า “กฎหมายการคลัง (Financial Law)” เป็นวิชาหนึ่งในสาขากฎหมายมหาชนและมีลักษณะเป็น “กฎหมายมหาชนทางเศรษฐกิจ” (Public Economic Law) และเป็น 1 ใน 3 ของกฎหมายมหาชนภายใน เป็นวิชาที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับระบบการคลัง ของประเทศ โดยเน้นบทบาทและหน้าที่ของรัฐในการหารายได้มาใช้จ่าย ทั้งมีหน้าที่ต้องควบคุมรายจ่าย ควบคุมภาวะเศรษฐกิจและต้องรับผิดชอบในการบริหารประเทศควบคู่กันไปภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย”

รายรับของรัฐบาล คือ ยอดเงินทั้งหมดที่
รัฐบาลได้รับภายในปีงบประมาณหนึ่งๆ

แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. รายรับที่เป็นรายได้ของรัฐบาล

2. รายรับที่ไม่ใช่รายได้ของรัฐบาล

รายรับที่เป็นรายได้ของรัฐบาล

1. รายได้จากภาษี
2. รายได้จากการขายสิ่งของและบริการ
3. รายได้จากรัฐพาณิชย์
4. รายได้อื่น

รายรับที่ไม่ใช่รายได้รัฐบาล

1. รายรับประเภทเงินกู้
2. รายรับประเภทเงินคงคลัง

รายจ่ายของรัฐบาล

คือ รายจ่ายของภาครัฐที่ผ่านกระบวนการงบประมาณแผ่นดิน รวมถึงรายจ่ายของรัฐบาลเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตั้งแต่ในระดับชาติไปจนถึงระดับท้องถิ่น

แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. รายจ่ายในงบประมาณ
2. รายจ่ายนอกงบประมาณ

ความหมายของภาษีอากร

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม

“ภาษีอากร หมายถึง สิ่งที่รัฐบาลบังคับเก็บ
จากราษฎร และนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของ
สังคมส่วนรวม โดยมีได้มีสิ่งตอบแทนโดยตรง
แก่ผู้เสียภาษี”

วัตถุประสงค์ของการเก็บภาษีอากร

1. เพื่อจัดหารายได้
2. เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อการใช้ทรัพยากรของประเทศ
3. เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายในประเทศ
4. เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายนอกประเทศ
5. เพื่อเร่งรัดความเจริญทางเศรษฐกิจ
6. เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการกระจายรายได้

หลักในการจัดเก็บภาษีอากร

1. หลักความเป็นธรรม
2. หลักความแน่นอน
3. หลักความสะดวก
4. หลักความประหยัด

ประเภทของภาษีอากร

1. การจำแนกตามระดับหน่วยงานผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร
 - 1.1 ภาษีระดับประเทศ
 - 1.2 ภาษีท้องถิ่น
2. การจำแนกภาษีอากรตามหลักการผลักภาระภาษี
 - 2.1 ภาษีทางตรง
 - 2.2 ภาษีทางอ้อม
3. การจำแนกตามลักษณะของฐานภาษี
 - 3.1 ภาษีที่เก็บจากรายได้
 - 3.2 ภาษีที่เก็บจากทรัพย์สิน
 - 3.3 ภาษีที่เก็บจากการบริโภค

ลักษณะของอัตราภาษี

1. อัตราคงที่
2. อัตราก้าวหน้า
3. อัตราถอยหลัง

หน่วยงานผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร

1. หน่วยงานระดับประเทศ
2. หน่วยงานระดับท้องถิ่น

บทที่ 7

กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง

ความหมายกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง

รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงศ์ ชูมาก

“กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง (Public International Law) หรือกฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ ได้แก่ บรรดากฎเกณฑ์แห่งกฎหมายต่าง ๆ ที่ใช้กับรัฐและองค์การระหว่างประเทศ และในบางกรณีอาจใช้กับเอกชนด้วย ปัจจุบันรัฐหรือประเทศในโลกมีจำนวนประมาณ 200 รัฐ แต่ละรัฐมีเอกราชมีฐานะเป็นบุคคลตามกฎหมายระหว่างประเทศ (Subject of International Law) รัฐเหล่านี้จึงมีสิทธิและหน้าที่เหมือนกับบุคคลคนหนึ่ง สิทธิและหน้าที่ของประเทศในฐานะที่เป็นบุคคลเช่นนี้จึงอาจสอดคล้องกัน หรือมีการพิพาทโต้แย้งกันขึ้นได้ เช่น เรื่องเขตแดน เรื่องแม่น้ำระหว่างประเทศ เรื่องการทำสนธิสัญญาระหว่างประเทศ เป็นต้น นอกจากนี้กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมืองยังครอบคลุมถึงองค์การระหว่างประเทศ (International Organizations) ด้วยสิทธิและหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศในฐานะบุคคล อาจจะมี ความสอดคล้องระหว่างกัน หรือขัดแย้งระหว่างกัน และอาจจะสอดคล้องหรือขัดแย้งกับรัฐสมาชิก หรือรัฐที่มีใช่สมาชิกขององค์การระหว่างประเทศด้วย”

ลักษณะของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง

1. เป็นกฎเกณฑ์ที่มีผลผูกพันโดยตรงต่อรัฐ
2. เป็นกฎเกณฑ์ที่กำหนดลักษณะความสัมพันธ์
เป็นเรื่อง ๆ
3. เป็นการยินยอมของรัฐ
4. ขาดระบบการลงโทษที่มีประสิทธิภาพ

ที่มาของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง

1. สนธิสัญญา (Treaties)
2. จารีตประเพณีระหว่างประเทศ
(International Custom)
3. หลักกฎหมายทั่วไป (General Principles of Law)
4. คำพิพากษาของศาล (Judicial Decision)

บุคคลตามกฎหมายระหว่าง

ประเทศแผ่นดินเกิดเมือง

1. รัฐ

2. องค์การระหว่างประเทศ

องค์ประกอบของรัฐ

1. พลเมือง
2. ดินแดน
3. รัฐบาล
4. อำนาจอธิปไตย

รูปแบบของการรับรองรัฐ

1. การรับรองโดยพฤตินัย
2. การรับรองโดยนิตินัย

องค์การระหว่างประเทศ

(International Organizations)

มีองค์ประกอบ 3 ประการดังนี้

1. มีการรวมกลุ่มอย่างถาวรของรัฐ

2. มีการแบ่งแยกอย่างเด็ดขาดระหว่าง

จุดมุ่งหมายและอำนาจหน้าที่ขององค์การกับรัฐ

สมาชิก

3. มีการปฏิบัติภาระหน้าที่โดยเอกเทศ

ตัวอย่างองค์การระหว่างประเทศ

เช่น

- องค์การสหประชาชาติ (UN)
- องค์การการค้าโลก (WTO)
- สหภาพยุโรป (EU)
- สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ (ASEAN)

เป็นต้น

บทที่ 8

นิติวิธีทางกฎหมาย

มหาชน

ความหมาย “นิติวิธี”

รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ ปรัตติ

นิติวิธีหรือวิธีทางกฎหมาย หมายถึง เป็นแนวคิดและทัศนคติของนักกฎหมายที่มีต่อบ่อเกิดของกฎหมาย และ วิธีศึกษาวิธีใช้และบัญญัติกฎหมายของนักกฎหมายโดยทั่วไป นิติวิธีนั้นเป็นสิ่งที่แทรกซึมอยู่กับตัวกฎหมาย ไม่จำเป็นต้องบัญญัติและถึงแม้จะได้บัญญัติถึงนิติวิธีไว้ กฎหมายก็ได้บัญญัติหลักนิติวิธีไว้ทั้งหมด ทั้งนี้เพราะนิติวิธีมีลักษณะเป็นแนวคิดที่ฝังตัวอยู่ในระบบกฎหมายจนเป็นแบบฉบับในทางกฎหมายของระบบกฎหมายนั้น หรืออาจกล่าวได้ว่าถ้าตัวบทกฎหมายเป็นร่างกาย นิติวิธีก็เป็นวิญญาณของกฎหมาย

ความหมาย “นิติวิธีทางกฎหมายมหาชน”

ศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ

“นิติวิธีในกฎหมายมหาชน หมายถึง
วิธีการที่จะคิดวิเคราะห์ให้เป็นระบบในกฎหมาย
มหาชน วิธีการคิดนี้ย่อหมายถึง วิธีคิดใน
ระดับทั่วไป และระดับเฉพาะตามฐานะของนัก
กฎหมายนั้น ๆ ในระบบกฎหมาย”

นิติวิธี

ประเภทของนิติวิธีทางกฎหมายมหาชน

แบ่งได้ 2 ประเภท

1. นิติวิธีทั่วไป

2. นิติวิธีเฉพาะ

นิติวิธีทั่วไปทางกฎหมายมหาชน

แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. นิติวิธีหลัก

2. นิติวิธีประกอบ

นิติวิธีหลัก

แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. นิติวิธีเชิงปฏิเสธ

2. นิติวิธีเชิงสร้างสรรค์

หลักกฎหมายมหาชนที่สำคัญ เช่น

1. หลักแบ่งแยกอำนาจ
2. หลักนิติรัฐ
3. หลักความชอบด้วยกฎหมาย
4. หลักบริการสาธารณะ
5. หลักสัญญาทางปกครอง
6. หลักความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ

คำถาม

- ข้อ 1.** กฎหมายมหาชนคืออะไร และกฎหมายมหาชนมีลักษณะเฉพาะอย่างไรบ้าง
- ข้อ 2.** กฎหมายคืออะไร และกฎหมายมหาชนมีลักษณะแตกต่างจากกฎหมายเอกชนอย่างไร
- ข้อ 3.** กฎหมายรัฐธรรมนูญคืออะไร กฎหมายปกครองคืออะไร และกฎหมายรัฐธรรมนูญมีสาระสำคัญแตกต่างจากกฎหมายปกครองอย่างไร
- ข้อ 4.** กฎหมายปกครองมีลักษณะทั่วไปอย่างไร และเหตุใดกฎหมายปกครองจึงเป็นสาขาหนึ่งของกฎหมายมหาชน

คำถาม

- ข้อ 1.** จงอธิบายลักษณะของหลักการบริการสาธารณะ และประเภทของการบริการสาธารณะมาให้เข้าใจ
- ข้อ 2.** จงอธิบายความหมายและลักษณะของกฎหมายภาษีอากรนั้น เป็นอย่างไร
- ข้อ 3.** จงอธิบายความหมาย และลักษณะของกฎหมายระหว่างประเทศแพนคคดีเมืองเป็นอย่างไร
- ข้อ 4.** นิติวิธีทางกฎหมายมหาชนหมายความว่าอย่างไร และจงอธิบายถึงนิติวิธีหลัก ของนิติวิธีทางกฎหมายมหาชน มาให้เข้าใจ

คำถาม

ข้อ 1. จงอธิบายหลักนิติรัฐ มาให้เข้าใจ

ข้อ 2. จงอธิบายหลักสัญญาทางปกครอง มาให้เข้าใจ

ข้อ 3. จงอธิบายหลักการแบ่งแยกอำนาจ มาให้เข้าใจ